

Број/Број: 01,02,03,03/11,04/1-05-313/10
Сарајево/Sarajevo, 27.10.2010.

IZVJEŠTAJ SA ŠESTOG FORUMA VIJEĆA EVROPE ZA BUDUĆNOST DEMOKRATIJE, EREVAN, od 19. do 21. oktobra 2010.

Šesti forum Vijeća Evrope za budućnost demokratije održan je u Erevanu, Republika Armenija, od 19. do 21. oktobra 2010. Tema ovogodišnjeg foruma bila je „Perspektive 2020.: Demokratija u Evropi – principi i izazovi“. U ime Delegacije PSBiH na Forumu su učestvovali: Mladen Ivanić, član Delegacije PSBiH u PS Vijeća Evrope, Alma Čolo, zamjenik člana Delegacije, i Edina Hrnjić, sekretar Delegacije. Forumu je prisustvovao veći broj učesnika: vladini predstavnici, parlamentarci, predstavnici lokalnih i regionalnih vlasti, civilnog društva i akademskih zajednica.

U različitim fazama održavanja Forumu učesnicima su se obratili: Thorbjorn Jagland, generalni sekretar Vijeća Evrope, Vuk Jeremić, ministar vanjskih poslova Srbije, Zoran Petrov, zamjenik ministra vanjskih poslova Makedonije, Gianni Buquicchio, predsjednik Venecijanske komisije, John Prescott, zamjenik predsjednika Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope, Ian Micallef, predsjednik Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti VE, Jean Marie Heydt, predsjednik Konferencije nevladinih organizacija i drugi.

Cilj Forumu za budućnost demokratije koji je uspostavljen na trećem samitu šefova država i vlada u Varšavi 2005. godine je da promovira jačanje i razvoj demokratije. Na Forumu u Erevanu bilo je riječi o principima demokratskog upravljanja. Analizirana je primjena tih principa i njihove posljedice na savremene političke i društvene izazove u državama članicama Vijeća Evrope. S ciljem bolje analize principa demokratskog upravljanja, Forum je podijeljen na tri podteme u okviru kojih su održavane paralelne radionice. Podteme Forumu:

- Pravo i demokratija (radionica A: Uticaj evropske sudske prakse na oblikovanje demokratije; radionica B: Treba li postojati pravo na demokratiju);
- Institucije i demokratsko upravljanje (radionica A: Demokratija i predstavljanje; radionica B: Demokratija i globalno upravljanje);
- Živa demokratija (radionica A: Održive zajednice za „živu“ demokratiju; radionica B: Demokratska politička kultura: „oksigen demokratije“).

Delegacija PSBiH prisustvovala je radionicama *Demokratija i predstavljanje* i *Demokratija i globalno upravljanje*. Neki od općih zaključaka ovih radionica su: kada su u pitanju izazovi za demokratiju, nema podjele na „istok“ i „zapad“ – zemlje srednje i istočne Evrope suočavaju se sa istim izazovima kao i zemlje zapadne Evrope; obrazovanje je od ključnog značaja za razumijevanje i učenje o demokratiji; obrazovanje je investiranje u budućnost i potrebno je tražiti nove forme za građansko obrazovanje; mladi ljudi nisu uvijek u mogućnosti da razumiju tempo promjena koje se dešavaju niti kako mogu ući u vladine strukture i sami doprinijeti promjenama i zbog toga je potrebno razviti tješnju saradnju, dijalog i partnerstvo s organizacijama civilnog društva; izražena je zabrinutost u vezi s rastom ekstremizma, posebno u kontekstu rastuće

podrške političkim strankama koje zagovaraju ekstremizam; upućen je snažan apel medijima da štite javni prostor, te su iznesena i mišljenja da bi novinari trebali biti kao državni službenici i imati veću odgovornost prema javnosti; Romi nisu problem pojedinačnih država, nego pitanje cijele Evrope i potrebno je razmisliti o kategorizaciji Roma kao evropske, a ne nacionalne manjine; potrebno je naći načine na koje bi djelovanje Vijeća Evrope bolje približili građanima, pogotovo imajući u vidu rastuću internet zajednicu, te bi stoga sve sjednice VE trebalo da budu prikazivane na internetu.

Diskutirajući o izazovima s kojima se demokratija suočava, učesnici Foruma identificirali su nekoliko najvećih izazova: klimatske promjene, finansijsku krizu, korupciju, sigurnosne prijetnje. Naglasili su da isključivanje ljudi iz demokratskog procesa nužno vodi ka radikalizaciji društva i to su ocijenili jednim od većih izazova za demokratiju. Prema ocjeni učesnika, u 21. stoljeću definicija demokratije ne može se svesti samo na predstavljanje, nego mora uključivati i participaciju i direktnu demokratiju. Ono što bi Vijeće Evrope moglo uraditi kako bi odgovorilo na postavljene izazove jeste da bude odlučno i konzistentno u obavljanju svojih osnovnih zadataka, te da bude istinski otvoreno za veći broj aktera.

Zaključke sa sve tri radionice i zaključke ukupnog foruma iznio je Davit Harutyunyan, predsjedavajući Delegacije Ermenije u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope. Među njima izdvajamo:

- Demokratija ne može biti nametnuta silom, ona mora doći iz samog društva;
- Predstavljanje ne može više biti jedini izraz demokratije – potrebna je veća interakcija između građana i vlada;
- Internet i moderne tehnologije omogućavaju građanima da učestvuju u političkom životu demokratskog društva i imaju veliki potencijal za javno učešće;
- Potrebno je istražiti nove načine uključivanja „negrađana“ na lokalnom, regionalnom, nacionalnom i evropskom nivou, a učešće u političkom životu u lokalnoj zajednici treba smatrati osnovnim ljudskim pravom;
- Nacionalne države su sve manje u mogućnosti da same odlučuju o svojoj sudbini (rastuća međunarodna povezanost);
- Građani imaju pravo da traže informacije iz različitih izvora, a mediji imaju društvenu i demokratsku odgovornost i ne smiju biti vođeni jedino tržišnim silama;
- Radikalisti uništavaju demokratski sistem, a uzrok radikalizmu jeste nedovoljno učešće u političkom životu;
- Demokratija ne može biti održiva bez postojanja demokratske političke kulture;
- Demokratija je proizvod koji nikad nije završen;
- Sve države moraju biti jednake u provođenju prihvaćenih obaveza.

Izvještaj pripremila:

Edina Hrnjić
Sekretar Delegacije PSBiH u PSVE-u

Dostavljeno:

- kolegijima oba doma Parlamentarne skupštine BiH
- Komisiji za vanjske poslove Predstavničkog doma PSBiH
- Komisiji za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije Doma naroda PSBiH
- Delegaciji u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope
- Kolegiju Sekretarijata PSBiH
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH